

Ztracená paměť?

Místa nacistické nucené práce v České republice

Pracovní list k výstavě

Poličná

Poličná je malá obec u Valašského Meziříčí, kde žilo ve válečných letech kolem 1350 obyvatel. Po vzniku Protektorátu v roce 1939 odcházeli mnozí z nich dobrovolně na práci do Říše, motivací byl zejména výhodný kurz marky vůči české koruně. Od roku 1942 německé úřady povolávaly na totální pracovní nasazení v Říši plošně celé ročníky. Situace se dále vyostřila na podzim 1944, když se severně od Valašského Meziříčí začalo budovat opevnění proti Rudé armádě.

Při stavbě opevnění řešilo nacistické Německo problém, jak neohrozit válečnou výrobu. Pracovní úřady proto povolaly středoškoláky narozené v letech 1927 a 1928, zemědělce a úředníky ze středních a severních Čech. Na opevňovací práce na Moravě mělo být nasazeno 65 000 mužů. Přes hrozící postihy jich k transportu dorazila jen polovina, proto byli povoláni i místní obyvatelé. Začátkem roku 1945 hloubilo zákopy v okolí Valašského Meziříčí přes 10 000 nuceně nasazených mužů. Obce zákopníkům často obstarávaly provizorní ubytování ve vyklizených školách, kde bylo přerušeno vyučování.

Pobyt zákopníků dnes v Poličné nic nepřipomíná. Nucená práce se otiskla pouze do jejich vzpomínek a zdravotního stavu. S následky překonaného utrpení se mnozí potýkali po zbytek života.

Vladimír Nývlt pochází ze Starého Sedloňova, původně jazykově smíšené obce u Trutnova. V lednu 1945 byl nuceně nasazen na zákopové práce na Moravě. S dalšími 120 mladými muži byl odvezen do Poličné u Valašského Meziříčí a ubytován v místní škole. Po měsíci těžkých terénních prací ho převedeli na kopání zákopů u Ostravy. Díky znalosti němčiny se stal tlumočnickem. Pracovnímu úřadu musel denně hlásit počet a zdravotní stav zákopníků. Domů se vrátil koncem března 1945. Po válce byl soukromým zemědělcem, později pracoval jako úsekový agronom v JZD.

„Dostali jsme povolávací rozkaz, že máme dne 8. ledna 1945 nastoupit v Malých Svatoňovicích na nádraží. Dovezli nás v dobytčích vagonech do Valašského Meziříčí (do Beskyd). Pak jsme šli pěšky do Poličné u Valašského Meziříčí, tam nás ubytovali ve škole. Za práci jsme nedostali zaplacení a na cestu domů jsme dostali jen takový lístek, který platil do vlaku, abychom mohli dojet domů. Žádné jiné doklady jsme nedostali.

Já jsem dělal tlumočnicka, protože jsem uměl německy. Pracovali jsme od nevidím do nevidím. Strava nebyla valná. Byli jsme z okresu Náchod. Když jsme přijeli do Ostravy, tak se muselo chodit každý den přes hranice Sudety do Ostravy na pracovní úřad s hlášením, kolik jich nastoupilo do práce a kolik jich

je nemocných, kolik jich nemá boty, boty se nosily do Ostravy na opravu, kolik jich nemá pracovní oblečení. S tím jsem tam chodil já. Z Náchodského okresu nás bylo 120 lidí.“

Dopis Vladimíra Nývltů Kancelář pro oběti nacismu, dně 1.10.2001, archiv ČNFB.

Náměty na další práci:

Jaké byly důsledky nucené práce v Poličné pro její obyvatele?

Proč se, podle vašeho názoru, nucená práce a její oběti v Poličné nepřipomínají, když její obyvatele přímo zasáhla?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....